

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesечно 20—Din
za inozemstvo 30—
neobvezno

Oglesi po tarifu.

Uredništvo:
Mikloščeva cesta št. 6/L
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za go podarstvo, prosveto in politiko

Ljubljana, 21. januarja.

V Celju se je te dni vršil zbor delegatov SKS iz mariborske oblasti, na katerem so ostro obsovali politiko g. Pucelja in njegovih ljubljanskih tovarnjev v vodstvu SKS. Vodstvo SKS v Ljubljani so očitali, da se je preko Eritrejske organizacije udinjalo radikalnemu režimu ter da je »amolastno« postopalo, ker je bilo asistirati »mrvorjenemu političnemu neštvrtnemu«, kakor so imenovali novo Ravnhorjevo skupino. Na tem zboru je bil edini zagovornik politike gosp. Pucelj bivši poslanec Drotzenik.

Celjski zbor samostojnih znači za glasovanje SKS velik dogodek, za ljubljansko SKS pa momento, ki ne more ostati prezrt, ako naj ne nastopijo še težji časi.

Proti politiki gosp. Pucelja se že je dolgo veliko nezadovoljstvo v vrstah SKS. Pristaši SKS se pritožujejo nad zaspanostjo in neagilnostjo vodstva stranke. Tudi ne morejo samostojni na deželi razumeti, da jih ljubljanski voditelji neprestano ženejo v boj proti drugim naprednjakom, ki so skoraj povsod njihovi najboljši sodelavci in v mnogih krajih edini zanesljivi neustaneni in sposobni bojevniki proti klerikalcem, pod katerih terorjem in paševanjem trdita vse dežele. Malone vsi kmetje v SKS so za sporazum z JDS in oni le tožijo, da jim gosp. Pucelj pri sejah v Ljubljani vse prekriva ter na koncu konca napravi to, kar hoče on in njegova nepogredna okolina. Pristaši SKS tudi ne morejo razumeti političnih skokov gosp. Pucelja. SKS je bila v podjetju samostojna slovenska stranka. Pozneje so nosilnici SKS stonili v parlamentarni klub srbskih zemljoradnikov, a so iz njega iz špekulativnih razlogov izstali. Sedaj hoče gosp. Pucelj zopet med zemljoradnike. Toda istočasno, ko je v Zagrebu sklepal pogodbo s srbskimi zemljoradniki, pa je sklenil v Ljubljani akt z radikalci, ki so v Šrbiji v najhujšem boju z zemljoradniki. Ne samo to. Glavni urednik »Kmečkega lista« je postal obenem glavni urednik radikalnega glasila, čeprav nataži je nazval vsem »nedolžnim« konzorcijem dokazan ne le po njegovem pravem goščevju, marveč tudi po dejstvu, da je ta list otvorenje posredoval ljudi (torej tudi pristaši SKS), ki naj vstopilo v radikalno stranko. Kako je to zdržljivo z interesom SKS, tega navadni somišljeniki SKS pač skidat ne bodo razumeli in le gosp. Pucelj in njegovi pomočniki to vedo.

Cudno ni, da v takih razmerah bolj in bolj raste nezadovoljstvo in odpor proti politiki takozvalih ljubljanskih zelenih generalov in da je prišlo sedaj — zaenkrat le v mariborski oblasti — do organiziranega nezadovoljstva in odpora najkompetentnejšega oblastnega foruma.

Pojav na petkovem zboru delegatov SKS v Celju se ni rodil šele na dan zborovanja, marveč se je že dolgo pripravljal. Kompetentni faktorji SKS v mariborski oblasti neprestano žive v občutku, da jih ljubljansko vodstvo odriča od vseke važne odločitve. Ciljno je preje, da ni bilo vodstvo SKS v Mariboru prav nič vprašano za mnenje glede zvezne SKS in NRS v Ljubljani. Gosp. Pucelj in njegova okolina je bila v to kombinacijo čisto na svojo pest in neozirajo se na razpoloženje ali interes skoraj polovčnega dela stranke na Stajerskem. Tudi v Zagreb, kjer se je načrivala pogodba s srbskimi zemljoradniki, ni bila vabljena mariborska organizacija. Najboljši SKS v mariborski oblasti so šele in časovno izvedeli o akcijah gosp. Pucelja, ki eo za SKS lahko usodepolne.

Odpor proti politiki gosp. Pucelja, ki je pojavil se v Celju, kma torej mnogo globlje korenine, nego bi se to na prvi pogled mislilo. Z njim ni le obsolena dvorezna in škodljiva politika ljubljanskega vodstva SKS, marveč tudi temelji, na katerih v demokratičnih tistih slovih vodstvo vseh strank. Polovica oficijalne stranke se buni proti absolutizmu svojega vodstva in proti samovolji prvega njenega voditelja. Politika gosp. Pucelja je praktično takozvana »Vogel friess, oder Stirb, politike. Kar izkuha on in njegova omisija, morajo pogotoviti vse njegovi pristaši, da ne kot slaščico pa kot grenačko pilulo. Tako politiko dela gosp. Pašić in gosp. Pucelj si menda domisljuje, da bodo slovenski kmetje prenesli isto, kar prenesejo radikalci.

Politika g. Pucelja nujno vede v razrod v vrstah SKS. Škoda nele za lepo izgibanje, nego tudi za napredno stvar, ki naj propade radi nepolitičnega vodstva vseh in naj so te — kakor pravijo celjski delegati SKS — tudi »zolfrane«. Danes velja holi kot kdaj izrek, da je

Pašić in Ninčić odpotujeta v četrtek

SPORAZUM BO V SOBOTO PODPISAN. — OBNOVITEV PROMETA Z REKO, VPRAŠANJE NJENE PREHRANE. — PARITETNA KOMISIJA RAZPUŠČENA.

Beograd, 21. januarja, p. Včeraj je minister za zunanje stvari poseljal prometnemu in trgovinskemu ministru predloga za sestavo posebnih komisij za otvoritev železniškega in carinskega prometa na Reki, ki naj se pridne dan najpreje po podpisu pogodbe. Te strokovne komisije bodo v par dneh odpotovale na Suisak, kjer bodo pridakovale naredbo za začetek dela. V isti fazi se nahajajo tudi priprave za razmejitev severno od Reke. Vojni minister bo teden imenoval eksperte, ki se bodo v določenem roku pod vodstvom generala Milida sestali z italijanskimi strokovnjaki in začeli delo za določitev meje severno od Reke.

Z ozirom na dejstvo, da ostane Reka brez zaledja, zahteva Italija, da se uredi vprašanje njene aprovizacije in obmejnega prometa tako, kakor je urejeno v boj proti drugim naprednjakom, ki so skoraj povsod njihovi najboljši sodelavci in v mnogih krajih edini zanesljivi neustaneni in sposobni bojevniki proti klerikalcem, pod katerih terorjem in paševanjem trdita vse dežele. Malone vsi kmetje v SKS so za sporazum z JDS in oni le tožijo, da jim gosp. Pucelj pri sejah v Ljubljani vse prekriva ter na koncu konca napravi to, kar hoče on in njegova nepogredna okolina. Pristaši SKS tudi ne morejo razumeti političnih skokov gosp. Pucelja. SKS je bila v podjetju samostojna slovenska stranka. Pozneje so nosilnici SKS stonili v parlamentarni klub srbskih zemljoradnikov, a so iz njega iz špekulativnih razlogov izstali. Sedaj hoče gosp. Pucelj zopet med zemljoradnike. Toda istočasno, ko je v Zagrebu sklepal pogodbo s srbskimi zemljoradniki, pa je sklenil v Ljubljani akt z radikalci, ki so v Šrbiji v najhujšem boju z zemljoradniki. Ne samo to. Glavni urednik »Kmečkega lista« je postal obenem glavni urednik radikalnega glasila, čeprav nataži je nazval vsem »nedolžnim« konzorcijem dokazan ne le po njegovem pravem goščevju, marveč tudi po dejstvu, da je ta list otvorenje posredoval ljudi (torej tudi pristaši SKS), ki naj vstopilo v radikalno stranko. Kako je to zdržljivo z interesom SKS, tega navadni somišljeniki SKS pač skidat ne bodo razumeli in le gosp. Pucelj in njegovi pomočniki to vedo.

Na poziv vlade so danes dosegli v Beograd vsi članji paritetne komisije in danes posvetovalnega odbora pri tej komisiji. Ob 11. uri dopoldne jih je sprejel dr. Ninčić ter se z njim dalj časa razgovarjal. Po rapaljski pogodbi je paritetna komisija imela nalogo, da sporazumu z italijanskim komisijo uredi vse sporna vprašanja glede razmejitve. Z izpremembo rapaljske pogodbe, je mandat te strokovne komisije prenehal. Dr. Ninčić je članom komisije podal danes informacijo o sporazumu, sklenjenem z Italijo. Potem pa se jih je zahvalil za njihovo delo ter jih razrešil dosedanjih dolnosti.

Beograd, 21. januarja, p. Včeraj na potovanje v Rim, sta imela danes Pašić in dr. Ninčić kratko konferenco. Odhod v Rim je določen za četrtek dne 24. januarja. Pašića in Ninčića spremiščata oba čela kabineta Hristić in Petričevi, dajejo jih političnega odsečja min. zun. del Ljubljana Lazarević. Na Italijanski mej

ju bo pričakoval naš poslanik v Rimu Antonijević v spremstvu odposlancev Italijanske vlade. Sprejem bo povsod svetano služben.

Tako po prihodu v Rim se vrli v palati Chigi sestanek, na katerem bo prečitan in definitivno redigiran tekst pogodbe. Naslednji dan bo pogodba svečano podpisana. Isteča dne bosta Pašić in Ninčić sprejeta od kralja v avdijenci, zvezča pa predstavljeni Mussolini svecen banket. Dne 27. ali 28. jan. zjutraj zapusti Pašić in Ninčić Rim.

MUSSOLINIEV ZAUPNIK V BEGRADU.

Beograd, 21. januarja, p. Včeraj pozornost vzbuja prihod urednika »Corriere Italiano« g. Alberta Spalni, ki velja za osebnega zaupnika g. Mussolinija. Z ozirom na dejstvo, da se je celokupna opozicija izrekla proti sporazumu, kakšen je bil akenjen, zlasti ker se za pravice naših manjšin ni ničesar doseglo, in je avtoriteta plemenskega režima jasno slab za prevzeto velike odgovornosti, so trdi, da je Mussolini odstopil g. Spalini v posebni misiji, da prudi razpoloženje vseh parlamentarnih skupin glede pogodbe z Italijo.

EVAKUACIJA PRISTANIŠČA.

Beograd, 21. januarja, p. Evakuacija reškega ozemlja, ki pripada Jugoslaviji se ima izvršiti tekem enega meseca po podpisu pogodbe in sicer se imajo najprej evakuirati Baroš, Delta in Banjina.

ZANELLA ODHAJA V AMERIKO...

Beograd, 21. januarja, p. Med pristaši Zanelle na Reki vlada silno ogorčenje, ker je bil Zanella še pred par dnevih obveščen o rezultatu jugoslovensko-italijanskih pogodb. O Zanelli samem se govori, da namerava prodati vse svoje premoženje in se izseliti v inozemstvo, najbrže v Ameriko.

Kaj vsebuje pogodba z Italijo

INFORMACIJE LONDONSKEH »TIMES«.

Beograd, 21. januarja, r. Vesti, ki prihajajo iz Rima in Milana, prinašajo čim daleč točnejše podatke o temelju sporazuma z Italijo. Posebno točne podatke je objavil dopisnik londonskih »Times«, ki je navedel, da so se sklenile tri konvencije, t. j. konvencija o Reki, konvencija o splošni politiki Jugoslavije in Italije in pa trgovska konvencija.

Podatki dopisnika »Times« se v glavnem potrijevale. Blankino pripade do Lazarusa Jugoslaviji. Kar se tiče pristaniščega sistema Reke same, pripadejo Jugoslaviji te javilni moli Stelari, Zichy in Rodolfo, kjer se bodo namestile naše oblasti. Potrjuje se, da bo železniška postaja na Reki pod skupnim internacionalem režimom Italije in Jugoslavije.

Najvažnejše je vprašanje reškeh podobčin ter je gotovo, da pripadejo Jugoslaviji hrvatske podobčine na Kozaru obenem z Drenovim. S tem se za Jugoslavijo pridobi direktna cesta zvezra blizu temeljih na načelu obrambe odnosno neutralitete v sledu napada s tretje strani.

ZASCITA JUGOSLOVENOV IN ZANELLOVCEV.

Beograd, 21. januarja, r. Kakor doznava Vaš dopisnik, se je v sporazu, ki se je dosegel z Italijo zaradi Reke, sprejela tudi klavzula, ki garantira zaščito obeh Rečanov, ki so delali za svobodo reške države. Po tej klavzuli se Italijanska vlada obvezuje, da ne bo storila nikakih korakov proti pristašem Zanelle, ki se svobodno lahko vrnejo na Reko.

Venizelos v svoji politiki

ODKLONITEV VSAKEGA TUJEGA VMEŠAVANJA. — OBSODBA IZGONA KRALJA JURIIJA.

Atena, 21. januarja, a. Ministrski predsednik Venizelos je sprejel včeraj zvezča inozemske novinarje in jim odgovoril na vprašanje, ali bo imelo priznanje grške vlade od Anglije kak vpliv na vprašanje režima, da Grčka po izpolnitvi sevreške in lausanske pogodbe ni ved vezana na londonsko pogodbo in bo rešila režimo vprašanje sama brez vmešavanja tujih sil. Venizelos je dalje povdarjal, da bo Grčka izpolnila klauzule lausanske pogodbe tudi v primeru, da zapadne sile se pogodbe ne bi ratificirale. Dalje je ministrski predsednik izjavil, da bo bodoča konstituanta spremenila državno ustavo in predvsem

pametno vedena SKS lahko v srečo napredne stvari, nespametno vedena pa v njeni nesreči.

Celjski dogodek naj bi bil pa tudi vsem onim, ki se jih tiče, v podku, da se proti skupni fronti naprednjakov na deželi ne da več slepomisliti. Ni treba, da je kdo bil navzoč, ko se je dell volini zakon za oblastne in sreske volitve, pa da uvidi, da bodo naprednjaci na deželi, ako bodo šli skupno v boj proti klerikalcem, lahko dosegli lepe uspehe, ako pa tega ne store, bodo pa skupno naprednjaci, kakor pri zadnjih volitvah. Pomnite g. Pucelj da sloga jači, nesložna pa tudi!

Redukcija učiteljstva v Sloveniji

IMENOVANJE KMETIJSKIH REFERENTOV.

Beograd, 21. januarja, p. Z ukazom poljedelskega ministra so imenovani: za oblastnega poljedelskega referenta v Ljubljani dosedanji šef kmet. oddelka g. Ljubin, za oblastnega veterinarskega referenta v. svetnik Pavlin, za oblasnega poljedelskega referenta v Mariboru je imenovan inspektor Zidanšek, za veterinarskega referenta v Mariboru pa g. Janko Raljer bivši poslanec.

Vladine priprave proti opoziciji

NERVOZNOST V VLADINIH KROGIH. — DOLGA SEJA MIN. SVEČATA. — UKREPI PROTI OPONICIJALI. — NAPREDOVANJE POGAJANJ ZA OPONICIJALNI BLOK.

Beograd, 21. januarja, p. Pogajanja za ustanovitev opozicionalnega bloka povzročajo v vladu in radikalni stranki večje nervoznost. Kako resen je postal položaj, je razvidni iz dejstva, da se je nočnjašnja seja min. sveta skoraj tri ure davila s problemi notranje politike. Ugotovilo se je, da je vladu in radikalna stranka popolnoma izolirana. V vladu prevladuje naziranje, da je opažnost zrušena velika in da je treba za to slučaj pripraviti teren, da bi radikalci dobili razpust parlamenta in volilni mandat. Danes je prevladalo mišljenje, da se parlamentu ni odgetiti, temveč naj se dne 24. jan. pridne razprava o francoskem posojilju, dne 28. jan. pa budžetna debata. Vladu hoče vse storiti, da spravi proračun do konca marca pod streho, da bi tudi s 1. aprila dobila proste roke za event, razpust.

Vendar je sigurno, da radikalci ne računajo mnogo na volilni mandat, ker se je stranka silno kompromitirala in bi tudi državno politično bil srbski plemenski volilni mandat zelo škodljiv. Danes polegno sta bila od kralja sprejeta ministra Vujičić in Miletić in se tej avdijenci pripisuje posebna važnost.

Na predlog ministra Sršnika je vladu prepovedala Spahove politične organizacije »narodne udanice« v Bosni.

Beograd, 21. januarja, p. Dopolne ob 9.30 je imel dr. Korošec sestanek s Pašičem, ki je trajal celo uro. Po sestanku je dr. Korošec izjavil novinarjem, da se je s Pašičem razgovarjal o sporazumu z Italijo ter ga prosil, da se podpiše pogodba odgovornosti. Pašić, da se je na to izjavil, da je današnja situacija tako, in da se ta sporazum mora skleniti. V poslednjih krogih se smatra, da je razgovor o sporazumu bit le pretveza za diskusijo o notranji situaciji. Ko se je

Baldwinov labudji govor

VEČRNA SEJA ANGLEŠKEGA PARLAMENTA. — VEČINA ZA NEZAUPNICO GOTOV.

London, 21. januarja, h. Danes polegno se je vršila v angleškem parlamentu pred gosto napolnjeni tribunami debata o predlogu nezaupnice, ki ga je stavila delavska stranka. Kot prvi govornik je nastopal liberalni Simons, ki je izjavil, da je najvažnejša naloga spodnje zbornice, da odstrani nezmožno vlogo Baldwina, in ki je zagotovil delavske stranki podporo s strani liberalcev, če hoče prevzeti dedičino Baldwina. Za njim je govoril konservativec Chamberlain, ki je izjavil, da bodo liberalci izdali domovino in ne bodo nikdar več dosegli zmožnost vladanja, če podprejo delavske stranke.

Z Chamberlainom je povzel besedo

Stavka železničarjev na Angleškem SESTDESET TISOČ ŽELEZNIČARJEV ŠTRAJKA. — PROTEST PROTIV MACDONALDU.

Naši Kraji in ljudje

Paskijević obsojen na 10 let

OBSODBA JE BILA VČERAJ RAZGLAŠENA. — PROTI PASKIJEVIĆU SE BO VRŠILA SE OBRAVNAVA ZARADI OBREKOVANJA.

Včeraj dopoldne je bila pred zagrebškim kazenskim senatom izrečena obsodba proti mlademu roparskemu morilcu Hrvatu Paskijeviću. Obsojen je na deset let zapora, najvišja kazen, ki jo predvideva hrvatski kazenski zakon za mladoletne zločinice.

Citanje odsobde in obširnega obrazloženja se je začelo ob pol 9. čital je predsednik senata dr. Vaić. V dvorani se je zbral obično publike. Hrvat Paskijević, 18 let star, dijak VI. gimnazije, tako se glas odsoba, je kriv, da je 7. maja 1923 usmrtil Andreja Jeličića in Slavka Kanajeta, prvega z enim, drugega z dvema strelnima iz samokresa, in si je prisvojil najmanj 75.000 Din. Po banski naredbi o kaznovanju mladine se obsoja na 10 let zapora ter na plačilo stroškov procesa ter takse za odsobbo v znesku 300 Din. Nadalje plača odetu Francu Jeličiću kot odškodnino 25.000 Din, stroške za potovanje 1500, stroške pogreba 1500 in stroške zastopnika 11.000 Din, skupno 39.000 Din. Žen pokojnega Kanajeta plača 25.000 Din, stroške pogreba 3000 Din, stroške za-

stopnika 11.000 Din, skupno 164.000 dinarjev.

Gledo kaznivega dela, ki ga je začel Paskijević s tem, da je obdolbil skrivne na umoru tudi Thierryja, in nosi na sebi vse znake potvarjanja resnice po § 209. k. z., je senat zaključil, da na predlog državnega pravdnika povede proti Paskijeviću novo posebno postopanje. Citanje obrazloženja, ki je glasom zagrebških novin sestavljenem zelo brižno ter inteligentno in plastično vezano, je trajalo poldruge uro. Na prisotno publiko je napravilo globok utis.

Paskijević je odsobo in obrazloženje razumel, pripomnil ni niti vprašanje ničnosten pritožbe in priviza pa je prepustil svojemu branitelju, rekoč: «E, tako je moral biti! Naj moj branitelj odloči, ali se bo pritožil.» Nato je zagovornik dr. Stožič prijavil, da bo vložil i ničnosten pritožbo i priviz. Ce je šla krava, naj gre še tele... Za zagrebško publiko je proces končan, saj se ga je itak že pred koncem navidevala...

nje meseca pa je postal Cirič na Malekovo skino ljubosumen. Ali upravičeno, ali ne to ni pojavljeno. Dejstvo je le, da se je med obema ponovno razvil hud prepir, ki pa se je polagoma zopet polegel. Dne 16. t. m. zvoden je zbral pri Martinu Spinelliju nekaj mladine, ki si je preganjala dolgočas s česanjem perja. Kot sošeda je prišla tudi Angela Malek. Tuk pred osmo uro je vstopil v hišo tudi njen ljubimec Josip Cirič. Med obema se je takoj razvil kratek prepir, tekmo katerega je potegnil Cirič in Žepa samokres in ustrelli. Smrtnonevarno zadeta v glavo, se je Angela Malek zgrudila takoj nezavestna na tla. Prestrašeni otroci so zberevali na vse strani. Malekova je že že eno uro izdihnila.

Po uboju je odšel Cirič še na ujen dom in nameraval baje ustreliti še svojega otroka in mater svoje žrtve. K sreči pa ni mogel v hišo, ker je bila že zaprta. Orožniki so morilca še iste večer arretirali. Obnašal se je čisto hladnokrvno in na vprašanje, zakaj je izvršil uboj, mirno odgovoril: «Ni mi bila in bi mi tudi ne bila zvesta!»

Pri Mali Nedelji je v kratki dobi petih mesecev to že četrto slučaj umora.

Izgubljenke ...

Ljubljana, 21. januarja.

Pod drevesi, nekje v parku, jo je zgrahila trda roka. Stražnik jo je potegnil iz srede grude pilancev, pozno v mrzli noči. Na stražnici, pri luči, so si jo šele natančneje ogledali. Starikava ženica, kateri se je že na obrazu poznal pečat demona alkohola in prečutnih noči. Doma je nekje iz okolice Novega mesta. Pravila je, da je imenjen oče sedem hiš, pa je vse pognal. Pozneje se je omožila, mož ji je klinila umrl, pa je odišla v Ljubljano. Služila je po raznih gostinstvih in se po prvem padcu vedno bolj pogrezala v močvirje nečistosti. Pozneje je pričela s krošnjarienjem po detelj. V tem paklicu je bila ob ugodnih prilikah segati po tuji lastnini. Na policiji imaže dokaj beležk o raznih njenih grehih. Po zdravniški preiskavi je odromala — v bolnico. Eaa!

Izra oglej je prikorkala okrog 11. ponoči mala, drobna deklica kakih 18 let. Na trotoarju se je ustavila in pogledala pod svetilko previdno okrog sebe. Na nasprotni strani se je zapiskrilo podjetno par oči. Fant se je odrenil in se od strani previdno pričkal dekleto. Sprenil je par besedil in čez hiš sta izginila v neko kavarno. Tam so je obrnilo v dekleta še več sumljivih pogledov. Poplača in pojedla sta nekaj kav in potem ju je zmanjšalo. Proti jutru je našel stražnik dekleta vsega prezblega v Tivoliju. Na policiji je sledila nato kratka izpostava: Nezakonska hčerka, nezakonske materje. Očeta ni poznala in je morda v Ameriki. Pobegla je v mesto. Zdravniški izvid se je glasil, da je dekleto, skoraj že otrok, težko bolno. Tudi ona je bila odpeljana v bolnico na dermatološki oddelek. Druga!

Na Opalkarski cesti je začel življenje. Na milo prošnjo dekleta je zaenkrat izpuštil. Drugo jutro se je odnella domov v kočevski okraj. Življenje, ki ga je okusila v mestu, pa je nadaljevala tudi tam. Končni rezultat je bil, da so se odšle četek nekaj tednov radi nje tri družine zdraviti v ljubljansko bolnico. Tretja!

Pa bi lahko našeli tudi četrto, peto itd.

Zlmska tragedija.

V okolici Jagodine v Srbiji je nedavno več dni padal gost sneg, ki je zamej vso pota, zlasti ona v hribovitih krajinah.

Na pravoslavni Božič se je Mileva,

žena Nikole Jovanovića, s svojo sinovo Leposavo vračala iz sosednjega sela v Loško. Pot je vodila pod hribovjem, od koder je pihal mrzel veter, tako da sta se ženski večkrat ustavili, ker so jima otrprjevali udje. Ko sta bili oddaljani se približno dva kilometra od Loške, je Mileva omagalna in se zgrudila na tla. Leposava, ki ji sama ni mogla pomagati, je zbrala vse svoje moči in hitelo domov po pomoci. Njen mož Živojin in test Nikola sta pohitela na kraj nesreče, a bilo je prepozno: Mileva je bila že mrzla in mirtva.

Ko sta prinesla mrtvo Milevo domov, sta klčala Leposavo, da jim odpri vrata. Ker se ni odzvala, sta položila truplo na tla in odprla vrata. Ostrmela sta: poleg ognjišča je ležala mrtva Leposava. Vsled nagle izprenembe temperaturje so ji popokale žile.

Dopisi

RADOVLJICA. (Protestni shod obrtnikov). V nedeljo dne 20. jan. se je v Radovljici protestni shod obrtnikov radovljškega okraja proti vedno bujšim in neenakim davčnim bremenom, katera se malajajo pridobitnina krogom. Isti dan so se vrstile v Radovljici tudi nadomestne volitve v cenilne komisije za dohodnostino. Zborovanje je bilo jako dobro obiskano; udeležili so se ga obrtniki, trgovci in tudi kmetje. Na zborovanju je poročal g. V. Cimerman o davkih. Obrazložil je vrsto davkov, zakaj so davki tako neenaki ter kako zanimivo poda tudi statistiko davčnih bremen v državi. Splošno nezadovoljstvo je prevladalo v dvorani, ko je govornik oral stanje vplaženih davkov. Medtem ko so druge pokrajine v zaostanku z davki, je Slovenija v mnogo krajšem času, kot je predpisano, pobrala za 36.000.000 Din več, kot pa je predvideno. Med drugimi so poročali tudi g. Ambrožič iz Ljubljane in g. Ažman, ki se je v imenu kmetov izjavil solidarnim z obrtniki. Sprejela se je soglasna resolucija, ki zahteva odpravo 30 odst. povisila na direktno davke; odločno so se uprili zborovalci tudi proti kulku, povišanju tank in pristojbin. Resolucija zahteva nadaljevanje, da se davčni minimum zviša od sedanjih 5000 Din na 15.000 Din, da se ukine nadraba o izganjku, ker je pri nas nezvezljiva, da se izenačijo davki in odstrani tajne davčne poizvedence ter da se zopet uvedejo davčni pličilni nalogi in davčne knjižice; država naj podpira in vzdržuje tudi obrtni in kmetijsko delo. Volitve v cenilne komisije pa so tudi pokazale, da se je začelo ljudstvo probujati ter da je sito izkorisčanja in obližju. Dasi je bila Gorenjska nekdaj le malo napredna, vendar se je zavest zo toliko dvignila, da je dobila napredna lista 155 glasov, klerikalna pa 104. Bohinjci, ki so bili vsekakor premalo orientirani so postavili svojo kandidato na isto, ki jo dobila 29 glasov. Gorenjski obrtniki le živo naprej Vaše gibanje je zdrave, izhaja iz pravega vita in stremi za pravim ciljem. Vsi v obrtni organizaciji in društva, dokler ne bo Gorenjska čista vseh razdirajočih elementov.

K.

JEZERSKO. V št. 1. «Slovenca» se je »Jezeričan« zopet spodbuknil ob Narodno čitalnico in mojo osebo. Že zadnjih sem ga pozval, naj se podpiše, ako je možak. Tega se ni dosedaj storil. Očividno ima dopisnik slabo vest. Sicer pa se itak poznamo in bo o njegovih delih že sodila javnost. In to prav kmalu, kajti gradiva je že dovolj na razpolago. Pa oglašite se kmalu. — L. Smolej.

LASKO. (Iz občinske sejnice). Svojčasno sem Vam poročal o proračunu, ki ga je sklenil naš občinski odbor v sei dne 9. novembra za leto 1924, v smislu katerega naj bi se uvedla 42-odst. doklada k direktnim davkom ter 200 odst. doklada k državnim troškarinam za vino. Vsi davkopalca smo se oddahnili v na-

studenec zdrave domače govorice.

Nedeljska prva repriza »Hamleta« je bila zopet izvrstno obiskana. Občinstvo pa je: priliš so celo gosti z dačje, da si ogledajo ta svetovni umotvor v domači obliki. Med igralci je bilo do prve povezave naravnost komorno razpoloženje. G. Rogoz je se kot odišen Hamlet še razmahnil in se je dvignil nad premiero. Ga Marija Vera kot kraljica Gertruda je bila polna prepričevalne sila, g. Skrbnik Šek (kralj Klavdij) je bil mnogo boljši kakor zadnjih. Zeleti je, da ostane pri slednjem podajjanju. Izrazil je z bogato mišljeno igro marsika, kar je prvič ostalo zbrisano. G. Lipah (komornik Polonij) je bil izvršen, g. Kralj kot Laertes prav dober. Nova je bila to pot Ofejla go. Wintrove. Tudi g. Peček se je popravil. Ostali so bili več ali manj dobr. Pavza je bila med celo predstavo samo ena. To je očvidno premalo, ker dveinpolursta neprestana igra preveč utrditi gledalce in gotovo tudi igralce. Režija naj bi našla vse eno pavzo.

Celjsko mestno gledališče. V petek dne 18. januarja uprizorjen Nušičev »Svet« je uspel pod režijo artističnega vodja g. Janka popolnoma. Vsi igralci so bili na mestu in so zelo povoljno redili svoje vloge. Prav posebno je ugajala gd. Kraljeva iz narodnega gledališča v Mariboru, ki je morsla v zadnjem trenutku uskočiti. Vsled obolelosti dveh igralckov se ponovni v torek dne 22. jan. na mestu »2 x 2 = 5« Nušičev »Svet«

Mariborska nedelja

Maribor, 20. januarja.

Grde, posvetne misli pronikajo v glave naših Mariborčanov, če politizirajo: denar, provizije, zarada, korupcija, aferje, proletarsko-kapitalistične, narodno-hemščutarske in druge podobne nemoralne zveze. Zato pa iščemo mladino in stoteri odrasli z mladimi srči uteče v lepoti, dačas pre od notranjih in zunanjih političnih kupčij. Končno je prišel k sepi tudi naš sokolski mladinski odsek. Komaj z majhno notico nam je včeraj javil začetek marijontega gledališča, pa smo napolnili dvorano v Narodnem domu, najmlajši, mlađi in odrasli. Da, tudi odrasli in pametni so uživali z deco pri »Začarancem princu«. Iskre otroških oči morajo užgati tudi neupokojena srca odraslih in tako se bomo v nedeljo zopet sešli z mladostnim vzhicijem in skromnim veseljem mladičev pri »Snegulčici«.

Na pobreski cesti se je precej sneg, ko smo pod mrak v gostih trumah histeri na pokopališču, da olajšamo dr. Müllerjevi rodbini zadnje spremstvo 19-letne Danice, ljubke hčerke edinke. Po nečni poljani je zadrtela tužna »Višpred se povrnes, ko so dvignili krsto. Cvetje jo je zagnilo, ko so jo položili poleg mladega strica, vojne žrtve iz rodbine dr. Firbasove. Pogrebi so se zgrnili okrog plakajočih in kakor krčeviti plač tam iz zasluženega koroške domovine se je izvila večno lepa pesem koroškega doma »Gor dež izar...« To ni bila vse pesem, strune razbolelih, zapuščenih sirot so svirale nad svežimi rožami, ki bodo morale še nočoj umreti med snežnimi grobovi. Vsi smo razumeli jek umrlega, ki nam je zapustil samo bolno, krasno pesem. V cipresi se je oglašal droben ptiček, edino živo bitje, ki bo nočoj čuvalo edinko.

Vrnili smo se na brodu, ki je jadrno dirsel po Dravi in nas popeljal zopet v mesto, v ulice, v življenje. Iz temne reke je velo ostro in sveže, krog in krog na obrežju lučke, za zastrtimi okni pa petje in harmonike; vino duhti na ulice. V tovarni ropočajo stroji, nikdar mirni, in ustvarjajo. Vso noč bodo brez nujnosti službujočim, ki bodo komaj opazili, da je o polnoči zopet utonila v brezkončnost mariborskega nedelja. Vsa avska stražita vojaka razpadajoče barake. — Tudi v noči čuvata z nasajenimi bajoneti trohnele deske...

Bogojavljenje v Mariboru

(Verska idila na trgu.)

Maribor, 20. januarja 1924.

Včeraj smo prisostvovali v Mariboru ljubki verski idili pod milim nebom. — Pravoslavni verniki so slavili praznik Treh kraljev. Najprej so imeli mašo v svoji kapeli, po 10. uri pa je prikral vojaštvu na trg Svobode, kjer je bil postavljen skromen oltarček s pravljeno vodo in blagoslovilje. Gojenci podoficirskih šol so se razpostavili na trgu v štipotku, pri oltarju pa se je zbral ves oficirski zbor z namestnikom velikega župana dr. Vončino in drugimi načelniki uradov in zastopniki korporacij. Med čuvstvenim petjem in sviranjem vojaške godbe je prota Trbojević opravljil cerkvene obrede. Razven starih rodilj pravoslavnih vernikov, je ljubki cerkveni svečanosti prisostvoval tudi mnogo Mariborčanov in tako kmečkega ljudstva, da je bil trg skoraj napolnjen občinstva. Včeraj je bil namreč v Mariboru tudi tržni dan. Pozornost publike so še povečale številne strelne salve, ki so jih med obredom oddajale skupine podoficirskih gojencov. Kako je verska nezadost med ljudstvom le umetno vzgojena, je ganljivo pokazalo ob koncu ceremonije skopljene. Eden za drugim so stopali višji in nižji oficirji v duhovniku, mu poljubili križ, in pa jih je skopil na glavo. Potem so prišle na vrsto gospod, otroci in drugi verniki. Ko so to naši kmečki ljudje videli, so prišli tudi oni k oltarju, stari možkarji so se odkrili, poljubili pravoslavni križ in se pustili skopljit z blagoslovljeno vodo, ženice pa so si hitele polnit steklenice, tudi naše katolike. Godba je igrala na srežnih tleh in dvigala bratska čustva med narodom. Samo spogledovali smo se, glej jih naše ljudi, dobre in brez sovraštva do srbskega brata in njegove resnične notranja vernosti, — kadar niso v rokah hujšačev.

Tragedija ljubezni

Ormož, 20. januarja.

V Drakoveh, blizu Male Nedelje pri Ljutomeru, se je zgodil dne 16. januarja strašen zločin.

Josip Cirič iz Drakovec je imel že dalje časa ljubavno razmerje z Angello Malek. Sad ljubezni je bil otrok, ki je bil sedaj star že nad leto dni. Zad-

na pravoslavni Božič se je Mileva,

spadarstvu in socijalnemu življenju. Stevilko zaključujejo beležke in bibliografija. Druga številka »J. N.« prinaša Siličovo razpravo »Knez Miloš v Zagrebu leta 1848«, Nazorovo pripovedko »Prstens«, dr. Vitezovo razpravo »Juda iz Kariotia«, Ilešičev članek »Od beloga do crvenog carata« ter Stojanovićev studij »Veliki i mal posjed«. »Pregled« je bogat in raznovrsten.

»Nova Evropa« v prvi letnici številki podaja rezume svojih osnovnih posledov na življenje okoli sebe. Pojasnila je svoj program pod zaglavljem: deло, Jugoslovenstvo, Slovanstvo in Slovensko, razredna orientacija, zunanjna politika, država, žena,

Domače vesti

Opozorilo za vse organizacije

Opozorjamo ponovno, da imajo ljubljanski glavni dnevniki enoten tarif za pribičevanje notic med tekstom. Društvene vesti, ki niso v zvezi z vstopnino, kakor naznani občnih zborov, predavanj, sestankov itd., sta nejo do 30 besedi le majhno priznavaško odškodno v znesku 3 Din. 30 besedi zadostuje, da vsako društvo v telegramskem stilu obvesti sorazmerno malo število svojih članov ali interesentov o svoji prireditvi. Organizacija, ki hoče biti bolj gestobesedna, ali v reklami bolj preiserna, se mora zavestati, da listi vseh stroškov v resu številnih interesentov in v lastnem interesu ne morejo kriti iz lastnih sredstev. Za vsako nadaljnjo besedo (nad 30) je treba radi tega plačati 30 par.

Za pribičevanje društvenih vesti, ki so v zvezi z vstopnino, ali materijalnim dohodkom, stane vsaka beseda 50 par. Ta odškodnina je z ozirom na velike tiskarske in papirne stroške le skromno odmerjena. Se bolj skromna je ta odškodnina, ako se pomisli, da se — zlasti pri veselicah, ki trajajo tudi celo noč — zapravi na deset in desetisočje dlanjev. Za vsak drug izdatek je v proračunu takih prireditiv predvidena postavka, samo za časopisno reklamo, ki navadno edina pripomore k uspehu, je zmanjka. Povrh pa dobiva časnik od bračev Še bridek pritožbe, zakaj jih muči z dolgovezanimi noticami in reklamami.

Da ne bo nobene zamere, opozarjamo vse cenejne organizacije brez izjeme, da smo po dogovoru z drugimi listi vezani na enoten tarif in da smo že zato primorani točno izvrševati ga. Vse društvene vesti, ki hočejo, da bodo objavljene, je treba pošljati na naslov: Uprava »Jutra«, v Ljubljani, Prešernova ulica 54. (Uredništvo takih notic ne sprejema!) Obenem z notico naj vsaka organizacija po gorenjih navodilih pošlje tudi odškodnino za pribičevanje vesti, ker se bodo v bodobi pribičevala le notice, ki so naprej plačane. Za izterjevanje malih zneskov ter za knjigovodstveno manjševanje z njimi nikakor ni mogoče imeti nastavljenih še par moči. Izkazalo se je, da dosedaj tudi, da je najmanj zamer je najmanj neprilik, ako se taka praksa dosledno izvaja.

Uprava »Jutra«.

* Dr. Spalajković v Parizu. Naš perlki poslanik dr. Spalajković je včeraj nonadno odpotoval iz Beograda v Pariz.

* Rednskeja v območju celjskega okrožja sodišča se je izvedla brez vsehkih krtev. Razen enega uradnika v Celju, ki pa še ni bil definitivno sprejet, se je upokojil na vranskem sodnem uradniku Verku s polno službeno dobo. — Kakor se nam poroča, je ostal tudi v celjski javni bolnični stanici uradništva neizpremenjen.

* Redukcija pri Zdravstvenem odseku v Sloveniji. Te dni je bila izvršena redukcija pri Zdravstvenem odseku. Odpuščeni odnosno upokojeni so 1 pisarniški uradnik z 21 službenimi leti, edini strojniki v bolniči (34 službenih let), oba kurata v Ljubljani (mežnar pa ostane!), en nadstrelj (82 službenih let), 2 pomožni uradniki, 4 pazniki prisilne delavnice in vse strojepiske. Sedaj pa pride na najlepše. Ker je to osobje skoraj vse nepogrešljivo, bodo vsi ali so menda še zoper nastavljeni hot dnevnitari. To pomeni, da n. pr. dobitno strojepiske dva- do trimesečno odpravljeno, službo pa bodo opravljale na prej pod drugim naslovom. To je očvidno radikalni način Stendenja, ki obstaja v tem, da se drž uslužbenemu še tista horjna nadela na košček penzije odvzame. Od redukcije prizadeti in penzionirani so nadalje upravitelji drž bolnic v Marihoru, Brežicah, Slov. Gradcu, Ptaju, hranilnicu v Vojniku in prisilne delavnice v

Andrejeva »Anfisa« v Splitu. V splitskem gledališču so te dni uprizorili ruskega pisatelja Leonida Andrejeva drama »Anfisa«, katero so pred leti igrali tudi v Ljubljani. Naslovno vlogo je igrala Rusinja ga. Manavjetova, ki je znana Ljubljanačom izna časa, ko je pri nas parkrat nastopila Muratova igralska skupina iz Moskve. »Anfisa« je v Splitu izredno lepo uspel.

Ljubljanska drama.

Torek, 22.: Zaprt.

Sreda, 23.: »Hamlet«. D.

Cetrtek, 24.: »Othello«. F.

Petak, 25.: »Golobtek«. A.

Sobota, 26.: »Hamlet«. C.

Ljubljanska opera.

Torek, 22.: »Gospodski sen«. C.

Sreda, 23.: »Suzanina tajnost. Mozart in Salieri, Claudio Schlicko. E.

Cetrtek, 24.: Zaprt. (Generalna vaja).

Petak, 25.: »Traviata«. Izven. Gostuje ga. Wesel-Polla.

Sobota, 26.: »Aida«. F.

Celjski gledališče.

Torek, 22.: »Sveti. A.

Mariiborsko gledališče.

Torek, 22.: »Lumpacij-vagabund«. A.

Sreda, 23.: »La Bohème«. E.

Cetrtek, 24.: »Pri treh mladenkah«. D.

Petak, 25.: »Janko in Metka«. C.

Ljubljani. Tudi ta redukcija je originalna, ker bodo mesta zoper razpisana. Baje se že pripovedajo nekateri gospodje kandidati, ki si med seboj delijo ugajajoča jim mesta. Eden ali dva, ki sta dosedaj glajpirala na klerikalnem dirkaču, že sedata radikalne konjizke.

* Smrtna kosa. V Celju je umrla dne 19. t. m. v Gospodski ulici gdđ. J. Černy v 77. letu starosti. Do preobrata se bila solastinska glavna tobačna zaloge v Celju.

* Zagrebška univerza. Na predlog profesorskega zborna je bil dr. Aleksander Čeferov imenovan za kontrakualnega proktorja v petološko-anatomskem zavodu medicinske fakultete zagrebške univerze.

* Nova podružnica Protituberkulozne lige. V St. Juriju ob južni železniški se je ustanovila podružnica mariborske Protituberkulozne lige. Protituberkulozno gibanje se že na dejeli med ljudstvom vedno bolj širi. St. Jurški podružnici je pristopilo že nad 200 članov. Ustanovil se je tudi poseben odbor za podpiranje revnih Šolarjev.

* Započetna dr. Miljkovića. V Suboticu je nedavno umrli prof. tamkajšnjeg pravnega inženirja dr. Milutin Miljković, bivši član apelacijskega sodišča v Beogradu. Prislo sredo je bila pri beograjskem mestnem sodišču odprtja pokojnikova oporoka, v kateri je dr. Miljković določil za univerzalnega dediča njegovega znatnega premoženja Srbsko akademijo znanosti in umetnosti v Beogradu.

* Imenovanje v državni službi. Minister za pošte in telegraf je imenovan diplomiranega inženjerja Nejka Verhunca za inženjerškega asistenta v 9. činovnem razredu pri generalni inspekciji voda v Splitu.

* Državna bolnica na Sutniku. Državna gradbenica sekcijska na Sutniku je z odobrenjem vlade razpisala nateljaj na gradnjo nove javne bolnice.

* Pristojbina za uporabljajoča tajnoprissa v privatnih brzojavkah. Z ministrskim odlokom št. 81637 od 31. decembra leta 1923. je bila s 1. januarjem 1924. letna pristojbina za pravico uporabljajoča tajnoprissa v privatnih brzojavkah zvišana od 500 na 1200 dinarjev.

* Razpisane službe. Razpisana je poštarska služba: v Dolenjem Logatu, Trebnjem, Gornjem gradu, Zužemberku, Rimskih Toplicah, pri pošti v Mali nedelji je pa razpisano odpravniško mesto. Prošlo je vložiti pri poštnem in brzojavnem ravnateljstvu v Ljubljani.

* Izključitev dr. Kalana iz Orjune ukinjena. Kakor poroča »Orjuna« službeno, je oblastni odbor Or. Ju. Na. v svoji seji 15. t. m. ukinil izključitev dr. Ernesta Kalana v Celju, in sicer vselej upravičenih pomisličkih in vselej upravičenih vladnih poslopij, skozi okno v sobo ter načel prestrakenje otrok v gostjem domu in plamenku. K sreči je bil hudo ozemjan sonč eden. Tudi ogenj, ki je zo prijeman posamezne predmete, so hitro pogasili. Kakor se doslej pripoveduje, so se otroci igrali najbrž s patrono, ali pa s kako drugo eksplizivno snovo.

* Razne nesreče. Franceta Prijatelja, rudarja v Krmelju, je v rudniku pritisnil vagonček še desno nogo in mu jo amebkal. — Franc Juzina, mesarski pomočnik v ljubljanskih klavnicih, je padel z odprtih nožem v roki tako nesrečno po tleh, da se mu je zasedil nož v prsa. Njegova rana je zelo težka. — Jakoba Lipovška, delavca v Dalu pri Hrastniku, je pri nakladanju podrl težak hlad in mu slomil rebra.

* Mlada pretepača. 18letni Franc Kestner in Franco Freia, oba posestnitska sinova in Dobrušča, sta se na povratku in šole stepla. Kestner je svojega tovarisha udaril, ta pa ga je nato sunil z lepnim nožem v levo ramo. Kestner ima precej tezo rano in je moral iskat zdravniške pomoci v bolniči.

* Vznamenje posnoveleosti. Iz Laškega nam pišejo: V soboto, 12. t. m., je prišlo v mirku na cesti pri Toplicah do preverjanja med rudarjem Ojsterškom in Vrbom na eni, ter bliscem Bizjakom in Trampužem na drugi strani. Zadnje imenovana sta pograbila kol ter udarila z njim po glavah rudarjev, ki sta se težko ranjena zgrudila na tla. Poškodovanca so odpravili v celjsko bolnico, zločinca pa, ki sta se po storjenem činu vsečila na voz in poginal konja, so orožniki artileriji ter izročili sodišču v Laškem.

* Zoper poboj na Zebotovem shodu. V Ceršaku ob Muri se je pričela krepko razvijala dem. organizacija, ki jo vodijo tamošnji kmeti in delavci. Predstojnik nedelje je se vrnil v Ceršak, nosedil občini klerikalne trdnjave St. Ilij, lep shod demokratov. Za revanje je priredil v nedeljo posl. Zebot protišod v Ceršaku. Da si zagurja udeležbi, je prigral pričaste kar seboj in St. Ilij v Selincu. Demokrati so imeli istočasno svoj sestanek, zato sta šla na Zebotov shod samo dva, ki sta mirno poslušala demagoško hujskanje. Ko pa je Zebot vnenjal ljudske strasti z očlikom, da so demokrati podjavili Slovence pod Srbe, mu je delavec Ferik odločno ugovarjal. Zebotovci pa so v hipu planili na Ferka in ga pobili na tla. Ves krvav je Ferik komaj živ odšel z zborovanja. Po glavi ima vse polno ran in celo na invalidni desni roki. Braniti se ni mogel, ker ima desnice pohabljeno.

* Večja partija delavcev se sprejme za spravljanje snega raz ljubljanske ceste. Oglasit se je treba ob 7. uri zjutraj pri mestnem cestnem nadzorstvu na magistratu.

* Beg iz bolnice. Iz ljubljanske bolnice je pobognil Martin Gobec, dnešnik iz Dolnje vasi pri Brežicah. S seboj je odnesel tudi nekaj perila, ki je last bolnice.

* Posar lovov na Svetišču, dne 2. februarja priredimo v Sokolskem domu v Stražišču veliko lovsko veselico, z nadve bogatim sporedom. Naša dolžnost je, da se je udeležimo polnoštevilno in izkaže mo s tem čast načinu najstarejšemu članu E. Kovačiču, zelo požrivovalnemu predsedniku veselčnega odbora, katerega imenujemo ta dan našim častnim članom. Naša dolžnost pa je tudi, da obvestimo o tem že sedaj svoje znanice in prijatelje lova. Načinjen spored objavimo prevočasno.

* Avtomobilna nesreča. Kakor javljajo iz Broda, se je na cesti med Andrijevico in Kraščičem prizadila te dni težka avto-

mobilска nesreča. Valed defekta na stroju se je avtomobil, v katerem se je vozilo več tiskalnikov iz Broda, prevrnil v precej globok cestni jarek. Konstantin Klein iz Broda je postal na mestu mrtav, štiri drugi izletniki pa so bili težko poškodovani.

* Devet let v ujetništvu. Bivši nadzornik železniške proge Josip Kovač iz Subotice se je te dni po devetih letih vrnil iz vojnega ujetništva. Že leta 1914. je bil Kovač na ruski fronti ujet ter odpravljen na mejo Mongolske, od koder se ni mogel javiti svojem. Kovač pravi, da se nahaja na Kitajskem še kakih 5000 avstroogrskih ujetnikov, med njimi približno 4000 Jugoslovancev.

* Deklica na čelu vložilsko telpe. Kakor poročajo zagrebški listi, je pričela tamkajšnja policija v zadnjih dneh na sled dvema vložilskima telpama, obstoječima iz samih dečkov in deklica iz premožnih rodin, ki so po gotovem načrtu izvajali drzne telvine. Tip Paskijevič se razvija, četudi ne v groznom obsegu originala. — Tolpi mladostnih vložilcev je načelovala mlada deklica. Da se onemogoči izpričnost mladine, bo treba intenzivnega skupnega delovanja roditeljev, šole in poklicnih oblasti.

* Strašna nesreča v beograjskem gledališču. V kulinici za centralno kurjavo novega beograjskega gledališča se je prislo soboto pripetila grozna nesreča. — Kurilec Nikola Mačkić, epileptik, star 80 let, je bil zaposlen z nalaganjem premožga. Nenadoma ga je napadla bolesen in padel je v odprtino pod načeli premožga. Vložil se je v grozno kriko, ki sta ga priheli delavci in delavci delavcev. — Vložil se je v grozno obsegu originala. — Tolpi mladostnih vložilcev je načelovala mlada deklica. Da se onemogoči izpričnost mladine, bo treba intenzivnega skupnega delovanja roditeljev, šole in poklicnih oblasti.

* Števila držav. Pri občnem zboru načelnika železniškega društva »Drava« je bil izvoljen mesto v Kotorbu v Jugoslavijo, zaradi utihtopiranja komunističnih brodov in Avstrije v Jugoslavijo, od mariborskega okrožnega sodišča obsojen na 5 mesecev težke jede.

* Iz leta 1914. je bil v vojaško ukončenjo Franc Wankmüller iz Vučenice, zaradi utihtopiranja komunističnih brodov in Avstrije v Jugoslavijo, od mariborskega okrožnega sodišča obsojen na 5 mesecev težke jede.

* Iz leta 1914. je bil v vojaško ukončenjo Franc Wankmüller iz Vučenice, zaradi utihtopiranja komunističnih brodov in Avstrije v Jugoslavijo, od mariborskega okrožnega sodišča obsojen na 5 mesecev težke jede.

* Iz leta 1914. je bil v vojaško ukončenjo Franc Wankmüller iz Vučenice, zaradi utihtopiranja komunističnih brodov in Avstrije v Jugoslavijo, od mariborskega okrožnega sodišča obsojen na 5 mesecev težke jede.

* Iz leta 1914. je bil v vojaško ukončenjo Franc Wankmüller iz Vučenice, zaradi utihtopiranja komunističnih brodov in Avstrije v Jugoslavijo, od mariborskega okrožnega sodišča obsojen na 5 mesecev težke jede.

* Iz leta 1914. je bil v vojaško ukončenjo Franc Wankmüller iz Vučenice, zaradi utihtopiranja komunističnih brodov in Avstrije v Jugoslavijo, od mariborskega okrožnega sodišča obsojen na 5 mesecev težke jede.

* Iz leta 1914. je bil v vojaško ukončenjo Franc Wankmüller iz Vučenice, zaradi utihtopiranja komunističnih brodov in Avstrije v Jugoslavijo, od mariborskega okrožnega sodišča obsojen na 5 mesecev težke jede.

* Iz leta 1914. je bil v vojaško ukončenjo Franc Wankmüller iz Vučenice, zaradi utihtopiranja komunističnih brodov in Avstrije v Jugoslavijo, od mariborskega okrožnega sodišča obsojen na 5 mesecev težke jede.

* Iz leta 1914. je bil v vojaško ukončenjo Franc Wankmüller iz Vučenice, zaradi utihtopiranja komunističnih brodov in Avstrije v Jugoslavijo, od mariborskega okrožnega sodišča obsojen na 5 mesecev težke jede.

* Iz leta 1914. je bil v vojaško ukončenjo Franc Wankmüller iz Vučenice, zaradi utihtopiranja komunističnih brodov in Avstrije v Jugoslavijo, od mariborskega okrožn

Gospodarstvo

K taksam na gostilniške račune

Na članek »Taksam na gostilniške račune«, ki smo ga priobčili zadajo nedeljo, smo projeli iz gostilniških krogov več vprašanj glede točenja posameznih določb o pobiranju na novo uvedene takse. Kot odgovor na stavljenja vprašanja priobčujemo tisto pojasnilo:

Mnenje nekaterih gostilničarjev, da se pobira taksa na račune le v mestih, ki imajo nad 2000 prebivalcev, ker stoji v Službenih Novinah, »v svima mestima, ki imajo preko 2000 stanovnika«, je napačno, ker je srbohrvaški izraz »mesto« istoveten s slovenskim izrazom »kraj«, a izraz »grad« s slovenskim »mesto«. Taks se pobira torej v vseh krajih, ki so imeli ob zadnjem ljudskem štetju nad 2000 prebivalcev, pa naj so ti kraji mesta, trgi ali vasi. Koiklo prebivalcev imajo danes, ne pride v poltev.

Beseda »kraj« se mora vzeti doslovno (v smislu nemške besede Ortschaft) in ne morda v smislu besede občina ali soseska. Tako se pobira taksa v kraju Sava pri Jesenicah, na Jesenicah samih pa ne, ker steje kraj Jesenice manj nego 2000 prebivalcev, kraj Sava pa več. Podobno je v Toplicah pri Zagorju in Zagorju samem. V prvem kraju se taksa pobira, v drugem ne.

Kateri kraji naj se smatrajo za letovišča, v taksnih predpisih ni natančneje določeno. V slučaju, da lastniki lokalov v enem ali drugem kraju s proglašitvijo njih kraja za letovišče niso zadovoljni, storijo najboljše, ako zaenkrat takso pavšalirajo obenem pa se na generalno direkcijo posrednih davkov v Beogradu pritožijo. V pritožbi naj navedejo predvsem, koliko tujev prihaja povprečno na leto v njih kraju, koliko časa se ti tujevi v njih kraju mudijo itd.

V kraju, ki se smatrajo za letovišča, se mora plačati taksa tudi v času, ko ni tujev. Seveda se smejo v tem času smatrati za male lokale — in torej za vse račune pavšalirati — tudi lokal, ki se smatrajo v sezoni za velike lokale, če imajo v času izven sezone le prav minimalen promet.

Gledate vprašanja ali je za lastnike lokalov priporočljivejše izdajanje taksiranih računov ali pavšaliranje takse, so v gostilniških krogih mnenja precej deljena. Za gostilničarje, ki izdajajo taksirane račune, obstoji nevarnost, da se enemu ali drugemu gostu ne izda taksiran račun, za gostilničarje, ki pavšalirajo takso, pa obstoji nevarnost, da pozabijo na pravčasno plačilo takse. Slednji težko tudi da je ob pavšalizaciji težko od gosta terjeti plačilo takse, ker gest ne vidi na lastne oči, da je gostilničar takso za račun res plačal.

Ponekod si baje skušajo pavšalirani go-

stilničarji pomagati na ta način, da ne poherejo od gosta takse za račun, zato pa dražje zaravnajo jed in piščko. Vprašanje je le, ali bodo oblastva povlaščanje cen radi pavšalizacije takse mirno trpelj, ker je gost zakonito zavezani, da povrne lastniku lokala le dejanski izdatek na taksi, nikakor pa ne več. Edino pravilno je, da se gostu zaravnata ob plačilu taksa po 20 par, ne glede na to, ali plačuje podjetnik takso z listki ali pavšalno.

Posestniki lokalov, ki niso pavšalirani, morajo sedaj, ko so na razpolago monopolizirani obrazci z vtičnjeno takso znamko, izdajati račune edinole na teh obrazcih in ne smejo več uporabljati navadnih župarskih kolkov za plačevanje takse. Račun, ki se ne izda na monopoliziranim obrazci, se smatra za netaksiranega in podjetnik mora plačati kazens, kakor da računa ne izdal.

Kazni za prestopek pri izdajanju računov so zelo občutne. Znaša namreč predeskratni zneselek prikrajanje takse, t. j.

10 Din za vsak netaksiran račun, vrhu tega pa je plačati še 100 do 1000 Din globe in 30 do 200 Din takse za obsodbo. Najmanjša kazens, ki zadene gostilničarje, je torej 140 Din. Lastniki lokalov, ki imajo zaposlenih natakarje, natakarice itd., posebno opozarjam, da so za vsa početja tega osobja odgovorni oni sami in da ne pomaga noben izgovor, češ, da niso vedeli, da njih uslužbenici ne postopajo po taksnih predpisih.

Gledate odpovedi pavšalizacije ni niti v zakonu niti v pravilniku nujesar določeno, zato se mora domnevati, da formalna odpoved pavšalizacije sploh ni potrebna. Seveda mora gostilničar, čim poteče čas, za katerega je bil pavšal plaćal, prifeli z izdajanjem taksiranih računov. V tem tudi velika nevarnost za one, ki pozabijo na pravčasno plačilo takse, t. j. v naprej a ne izdajo pismenih računov. Plaćati morajo namreč za vsakega gosta po 10 Din kazni, vrhu tega pa še od 100 do 1000 dinarjev redne kazni in 30 do 200 Din takse za obsodbo.

Priznanice o plačilu takse morajo lastniki lokalov dobro hraniti, ker je najmanjša kazens, ki jih mora zadeti, 100 dinarjev (in 30 Din za obsodbo).

V vsakem lokalnu, v katerem se plačuje taksa na račune, pa naj so početje takse v pavšaliranem znesku ali z monopoliziranim obrazci, mora biti razobčena objava o plačevanju takse na račune. Take objave je založilo že več tvrdk.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (21. t. m.) Pnjenica: baška, 79 do 80 kg. 2 odstotna, 1 vagon 345; baška, 79 do 80 kg. Zenta, 10 vagonov 335 do 343. Ječmen: baški, 67 do 68 kg. 3 vagoni 300; baški 65 kg. 1 vagon 275; 67–68 kg. 100 odst. kasa, 10 vagonov 295. Oves: baški, 3 vagoni 237.5 do 240, baški, Zenta, en vagon 240. Turščica: baška, 11 vagonov 252.5 do 257.5; baška, duplikat kasa, 1 vagon 260; januar–aprili, 100 odst. kasa, 4 vagoni 255; apri, duplikat kasa, 5 vagonov 270; mare–aprili, duplikat kasa, 10 vagonov 270; mare–aprili, duplikat kasa, 10 vagonov 257.5 do 265; april–maj, duplikat kasa, 4 vagoni 265; februar–mare, 4 vagoni 262.5; ladja Tisa, duplikat kasa, 30 vagonov 267.5; banatska ladja Degen, 30 vagonov 267.5. Moka: »a«, 2 vagona 530; »b«, 2 vagona 325; »c«, 1 vagon 265; »d«, 3 vagoni 220; banatska »e«, 2 vagona 520. Otrobi: baški, 1 vagon 157.5. Tendenca živahnejša. — Celokupni promet prešel tedna na novosadski blagovni borsi je znašal 387 vagonov; od tega odpade na pšenico 275, ječmen 9, oves 9, turščica 299, moko 27, otrobi 7, slamo 10 in na filzol 1 vagon. Promet je bil torej dosti živahen. Cenovske je prošli teden nekoliko popustil.

Irg z jajci. Prošli teden se je plačalo za izvozno blago v naši državi povprečno 2.55 Din komad. Povpraševanje iz inozemstva je še precejšnje, toda razlikujki so majhni, ker se zaradi nove produkcije pričakuje znižanje cen. Tedenski pregled žitnega trga. Sneženi zimeti in huda zima sta promet močno oviral. Zato so prošli teden cene naravnih zlasti po vsej srednji Evropi, tako zlasti tudi na naših tržiščih. Pri nas so bili dovozi slabli, povpraševanje po presejnjem. V Baški se je tržila pšenica povprečno 840–845 Din, turščica 275 do 290 Din franko šlep Tisa ali Donava, oves 250–260 Din franko postaja, moko »a« 570–575 Din, otrobi 150 do 160 Din v jutrišnjih vrednah franko postaja vtvorjenja, ječmen, pivovarski, po 810 do 820 Din franko postaja. Cene so prošli teden naravnih zlasti pšenici, oves in otrobom, Moka »b« konvenira tudi Avstriji, dočim se v Dalmaciji in Primorju trži italijsko blago, ki je cene nejše.

— Protest proti redukciji finančnih uradnikov v Sloveniji. Imenoma naših gospodarskih korporacij je včeraj odposlana Trgovska in obrtniška zbornica za Slovenijo kabinetu finančnega ministra nastopno brzojavko: »Za preteklo leto smo imeli v Sloveniji na nedogledno sko do pridobitnih krogov in rodu velik zastoj v finančni upravi. Zaradi počasnega odmerjanja davkov smo prejemali pozive za več let naenkrat. Odpravili so se nam zelo potrebni plačilni nalogi, sklicevajo se na nezadostno število uradnikov. Ker sedaj dujemo, da se pripravljajo Še redukcije finančnih uradnikov, v interesu države same, naših pridobitnih slojev ter naših tako vznemirjenih davkoplačevalcev odločno in svečano protestiramo proti vsaki redukciji finančnega uradništva.«

— Tedenski pregled zagrebške borze. Prošli teden je bil dinar mednarodno zelo čvrst in so na zagrebških borskih skozni celi teden devizni tečaj lahko slabell. Deviza na Pariz, ki se je sredi tedna popravila, je v petek zopet padla. Kako se zatrjuje, izvira čvrstoč dinarja iz sporazuma z Italijo in iz povoljnega rezultata konference Male antante. Počasen na našem denarnem trgu se razvija povoljno. Na preteklem tržišču je vladalo prošli teden mrtvilo in ni zaradi denarnih krize niti izgledov za očivljenje tržišča.

— Dobave. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Suboticu se vrši dne 9. februarja oferitalna licitacija glede doba-

va 150 ton koksa, pri upravi dižavnih monopolov v Beogradu pa istega dne oferitalna licitacija glede dobave 30.000 ton morske soli. Natančnejše je v Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

— Izredna glavna skupščina Jugoslavenske banke v Zagrebu. Dne 19. januarja je sklenila povražje delniške glavnice od 50 na 100 milijonov Din. Poslovovanje zavoda v prešem letu je bilo uspešno in se bo razdelila večja dividenda nego lani.

— Beografska industrijska zbornica. Ministrstvo za trgovino in industrijo je potrdilo favolitov g. Steva Popovića za generalnega tajnika beografske industrijske zbornice.

— Savezna kreditna banka v Nišu počela glavnico od 6 na 10 milijonov Din.

Domače borze

21. januarja.

ZAGREB. Na elektrinem tržišču je bila tendenca precej slaba. Od bančnih papirjev je vladalo zanimanje zlasti za Etno, Eskomptno, Jugoslavensko in pa Praštediono. Od industrijskih papirjev sta se živahnego trgovali Slavonija in Narodna Šumarska. — Na deviznem tržišču je tendenca nestalna. Oslabele so devize na Italijo, London in Pariz, dodim so ostale devize, zlasti Praga in New York čvrste. Trgovalo se je največ v devizah Dunaj, London in Praga. Promet je bil srednji. Notirale so devize: Amsterdam 3215 do 3245, Dunaj 0.122 do 0.124, Budimpešta 0.305 do 0.335, Bukarešta 42.5 do 45.5, Italija izplačilo 379.75 do 382.75, Kopenhagen 1500 do 1510, Kristianija 0 do 1245, London izplačilo 368.25 do 371.25, New York ček 86.75 do 87.75, Pariz 387.5 do 392.5, Praga 253 do 256, Sofia 0 do 66, Švica 1510 do 1520, Varšava 0 do 0.003; valute: dolar 85.75 do 86.75, Kč 250.5 do 253.5, fr. fr. 380 do 60, napoleondori 330 do 335; efekti: Eskompta 164.5 do 163.5, Kreditna Zagreb 160 do 161, Hipotekarna 93 do 94, Jugoslavenska 155 do 156, Ljubljanska kreditna 212 do 215, Praštediona 997.5 do 1000, Etno 100 do 107.5, Slavonska 107 do 107.5, Eksploatacija 135 do 137.5, Šederana Osijek 1745 do 1760, Narodna Šumarska 140 do 141, Nihag 175 do 180, Gutmann 1830 do 1850, Slaveks 850 do 890, Slavonija 235 do 238, Strojne tovarne in litarne 130 do 0, Trbovlje 870 do 890, Union 1200 do 1225, Vevče 170 do 180, 7 odst. investicijsko 65 do 66, 4 odst. agrarne obveznice 27.5 do 28.

BEograd: Devize: Dunaj 0.1225 do 0.1227, Budimpešta 0.33 do 0.35, Buka-rešta 43.5 do 43.45, Zeneva 1507.5 do 1512.5, London 38.5 do 39, Milan 379.5 do 380.5, New York 87.25 do 87.35, Pariz 393.5 do 394.5, Praga 254.25 do 254.5, Sofia 60 do 62.

Sokol

Občni zbor ljubljanskega Sokola

Ob veliki udeležbi se je vršil v nedeljo dopoldne v Narodnem domu 61. občni zbor najstarejšega slovenskega sokolskega društva, ljubljanskega Sokola. Starosta dr. Murnik je s posebnim pismom motiviral svojo odstotnost in je vodil občni zbor podstarosta br. Bogomil Kajzelj, ki se je v svojem govoru spominjal 80letnico ljubljanskega Sokola in 80letnico delovanja velezasulnega sokolskega delavca dr. Murnnika, ki je posvetil vse svoje življenje proučevanju sokolskega gibanja. Spominjal se je smrti bivšega staroste dr. Iv. Tavčarja, sivilskega Sokola Franca Ravnharja prof. Maksa Pleteršnika itd.

Začetek, ki ga je podal br. Ahdin, je razvidno, da je bilo društvo v preteklem letu tako delavno, vendar pa bi se moglo še uspešneje razvijati, ako bi imelo svoj lastni dom. Društvo je imelo v preteklem letu 112.867 Din dohodka in 84.042 Din izdatkov. Živahnego je bilo tudi delovanje prosvetnega odseka, ki ga je vodil br. Mejak. Površina, ki je posvetil vse svoje življenje proučevanju sokolskega gibanja, spočinjal je na spomini življenja dr. Murnnika, ki je vodil občni zbor. Skozi njegovo delovanje je razvidno, da je podal število članov lanskem letu za 508. Vodstvo moškega naraščaja je imel br. V. Černe, moške dece br. Kajzelj, Kostapel in Ahdin, ženskega naraščaja sestra Trdinova in Čotmanova, končno vodstvo pa je prevzela s. Burgerjeva. Starejšo vrsto je vodila s. Ahdinova. Delovanje zadnjega odseka je oviralo zlasti pomanjkanje konj.

Pri volitvah sta bili postavljeni dve kandidatki listi: ena z dr. Murnikom kot starostom, druga z dosedanjim podstarostom Kajzeljem kot nosilecem. O tem se je najprej razvila živahnata debata, katero so se udeležili dr. Švigelj, dr. Windischer, doktor Krambl in Gnidovec. Nato se je priselo glasovanje. Oddanih je bilo 207 glasov, veljavnosti 7 glasov pa ni bila priznana. Dobila sta kot kandidata za starosta dr. Murnik 102 glasov, Kajzelj 98 glasov, kot kandidata za podstarosta Kajzelj in inž. Počenel po 100 glasov, za ženskega naraščaja izvoljen inž. Perko (100), za ženskega Kajzelja (200), za odornike dr. Hadži (200), Šaša Knes (200), L. Straus (200), F. Ahdin (200), a. Mužinova (200), J. Rus (197), P. Skalé (197), a. Podbrščekova (186). J. Malnar (102), dr. Kam-

bič (102), M. Babšek (102), S. Simenčič (102), G. Pešani (102), J. Burger (102), Mileš (102), Žigon (101), J. Deu (101) in L. Franke (101), Narodnički dr. J. Denčar (200), B. Jaklič (199), a. Cotmanova (178) in M. Kerenini ml. (102); pregledovalca računov F. Barle (100) in V. Fink (100).

desno krilo Grabbi luto napade, toda Blum odvrne ta napad. Nato se napadi menjavajo, vendar pa je premoč Avstriji cev že očividna. Igra je precej odprtja, Avstrijska obramba in tudi Aigner imata večkrat priljubljen pokazati svojo umetnost. Po dobrimi tri prevzame Wieser žoge od obrambe ter uide. V kazenskem prostoru pa je protipravilno zrušen. Dikirano enajstmetrovko spreminja v prvi gol. Drugi gol zabije Swatosch v 42. minutu.

Tudi po odmoru napadajo Avstriji in Wieser zabilje tretji gol. Ceprav je bil vratil Aigner pri napadu Italijanov tamen in je Horejc stopil na njegovo mestno, so Avstriji še vedno v premoti. Italijanski napad dela sicer s polno pravom, vendar pa ne more priti čez avstrijsko obrambo. Poleg tega pa popušča italijanska obramba, ki jo je avstrijski notranji trio docela zdelal. V 30. minutu zabilje Izsda 4. gol.

Druge nedeljske inozemske tekme,

Dunaj: Dve prijateljski tekmi Floridsdorfer: Ostmark 2 : 1, Wacker : Rudolfshügel 1 : 0. Zadnja tekma je moralna biti radi neljubih scen prekinjena.

Monakovo: Wacker (Monakovo) : S. V. Fürth 2 : 1.

Novi P. O. v Celju. V nedeljo se je vršil medklubski sestanek članov celjskega P. O. ljubljanskega nogometnega podsveta. Prisotni so bili delegati po

Račun ljubljanskega bara

«Čemu tajte, miločita? — vi ste vendar zdaj pri njem mora naslednici.

«Jaz sovražim ljubosumne prizore.»
«Da ne boste ljubosumni, sem pričela k vam. Pomagati vam hočem.»

«Od kdaj potnaga prednica naslednici?»
«Ako se hode z njemo pomočjo osvetiti.»

«Zelo sem radovedna. Govorite.»

«Midva sva bila dve leti dobra prijatelja. Govoril je često o tem, da se poročiva... Nekega večera pa me je poklical po telefonu in se opraviceval, da ne utegne. Da ima važno sejo v svoji pisarni. Da mu bo morda mogoče naslednjega dne... Bil je čudno kratkih besed. Takoj je prekinil rang vov. Kaj takega dotlej še ni storil. Zveder sem ga poklical na pisarno, toda oglasi se mi je ponoven vratar. Hiša je zaprta, mi pove, in da je odšel že popoldne... Torej me je osleparil! Jezila sem se, a manj nad njegovim lažjo nego nad njegovim omaloževanjem moje prebrisnosti. Saj si je moral vendar misliti, da njegovega Izgovarjanja ne sprejemem brez odpora... Naslednjega popoldneva sem se odpeljal k njemu. Sluga je bil molčed. Gospod, pravil, se je vrnil pozno domov. Več nisem mogla spraviti za njega. Odšla sem v njegovo spalnico. Na obeslaniku je visel smoking. Očividno mu ga je slugs pravkar osnažil in prinesel. Ozris sem se na nočno omarico. Tam je ležal listek. Račun. Nakarski račun. Zmečkan. Iz našega bara... Aha! To je lokal za sestanke. Tudi midva sva bila te ondi. Pogledam datum. Bil je včerajji. Tu čitam:

3 butijke	250 Din
2 večerji	200 Din
2 sherry	20 Din
2 turški kavi	12 Din
Cigaretta	25 Din
Telefon	1 Din
Smotka	30 Din
	508 Din

Kar so mi povedali sluga, smoking in tisti račun, mi je zadoščalo. Bila sem besna. Vedela sem, da me varata. A kom? To sem hotelog dognati! Vzeta sem s seboj kavalirja, ki me zaman

obožava, in sa tudi v bar večerjat... V ložo. Dolgočasno bi mi bilo, ako bi Georgetta ne plesala tako divno... Toda zvedela sem, da ste bili Vi z njim. In to sem hotelog vedeti.»

«Da... ne tajim... A kaj storite zdaj? Mislim, da se pričakati ne kaže.»

«Nikakor ne. Toda brez kazal ga ne pustim... Zatorej čujte! Včeraj sem govorila s svojo prednico.»

«Prednico? — Torej s Štev. 1?»

«Tega ne veam. A ne verjamem. Pa recimo s št. 1! Bill sva včasih dobr prijateljici in le zaradi njega sva še narazen. Zdaj sva se zopet spravili.»

«Proti meni — št. 8?»

«Nikakor ne. Št. 1—3 morajo držati skupaj! Gre za ženski ugled — za našo skupno čast — za osvetlo razčljenje ženske intelligence... Torej veste, kaj sem zvedela? — Z njo je napravil čisto tako kakor z menoj! Tudi nji je po preteklu par mesecov nekega dne ne nadomadno, brez vsakega povoda telefoniiral, da je zadrian, da ima sejo, strašno mnogo dela... da ne utegne... da morda jutri... itd. Tudi ona ga je lakala, a našla je prav tako račun iz ljubljanskega bara na njegovni nočni mizici. Takrat je bil z menoj! Kakor jaz je tudi ona spoznala, da je med njima konec. Razjetila se je — besna in neumna kakor jaz — in ga ostavila. Misila je — kakor jaz — da ga s tem kaznuje, da se bo skesa in vrnil. Toda storila mu je le uslužo — kakor jaz! Samo vesel je bil, da se je že iznebil — kakor menel Lopori!»

«Ali — oprostite!»

«Pardon! Saj nisem nječesar rekla. Moški je moški: metulji! Vsi so enaki. Mislite? Pa vendarle...»

«Vsi moški so enaki! Zadnja ljubezen jim je vselej predzadnja, a predzadnjih ni nikdar konec. Poznam gospoda, ki ima 53 let, pa se ne odneha: vsaj teoretično ne — kako je v praksi, mene ne zanima... Toda čutite, kaj sva sklenili midve, takozvan Št. 1 in Št. 2! Ujeli sva njegovega sluga in ga podkupili. Povedal nam je vso resnico: gospod dela že nekaj let z vsemi damami enako. Ko se katere navelčila, ji nastavi račun itd. Vzaka je razčljenena in ga pusti — svobodnega. In tudi z Vami stori takol.»

«Tudi z menoj? Meni prisega...»

«Tudi meni in Št. 1 je prisegal Ničesar ni lažjega nego prisegati! In tak

mož vselej resnično misli — v tistem trenotku —, da prisega resnico. Krivo priselnik je vsak češ poi leta ali par mesecov kasneje... Ali se hočete ogniti razočaranju in ponizanju?»

«Močem... preveč ga imam rada...»

«Dobro... Odtegnite se mu torej 14 dni... To Vam ne bo teiko... Saj imata moža — in morda še kakega prijatelja v rezervi...»

«Kaj govorite!»

«Saj samo vprašam! — Skratka: preizkusite njegovo zvestobo! Ako vas res resnično misli, da je na vratu s tresobo roko, potrka je na vratu s tresobo roko.»

Kmet se je prikhal na prag, možak trdih potes in nezaupnega pogleda, ki jo je vprašal s širovin glasom:

— Kaj hodete?

— Sprejmite me v božjem imenu pod streho, moj ljubi gospod... Ne morem vedi...»

Trenutek je pomiljal, nato pa se je umaknil:

— Vatopitel je dejal.

Polema so prasketalna na odprttem ognjišču, pred katerim je čepela ženska in pazila na lonec, v katerem je lahno kipelo.

— Kdo ste in odkod prihajate? je spet vprašal možak, ko si je tuška posušila obliko.

— Iz mesta... prehitel me je sneg in zgredila sem pot... pustite me leč noč tukaj... imam denar, plačala vam bom.

— Dobro... večerjali boste z nami in dali vam bomo ledilice... Nada soba ni niti velika, niti udobna, toda imamo dve postelji... v eni boste spali vi, v eni moja žena...»

— In vi? je vprašala tuška.

— Spal bom tukaj... toplo bo in to nob moram paziti na svojo živino... Naprej, večerja je menda že go toval... Daj nam jo, Jeanne...»

Ta je postrani pogledala svojega moža. Ni ga poznaš. Vedela je, da bi rajoči pustil poginiti vse človeštvo, kot da bi pomagal svojemu bližnjemu.

Toda imela je navado, da mu nikdar ne ugovarja. Potegnila je lonec in ognjišča ter postavila na miso, medtem ko je neznanka posadila dečete v koščaro poleg ognjišča, da ga ni zeblo.

Najprej so vsi trije nemo in počeli jediti, potem pa, ko jih je manja lakovita, so spregovorili.

— Cudno, je dejal možak, da hodite po deželi ob takem vremenu!

Guy de Téramond:

V zimski noči

Na snežnobeli planjavi se je tenak trak dima dvigal in nizke koče proti nebui, iz katerega se je še neprestano sipesn.

Tu se je ustavila ženska s svojim živim tovorom, otrokom, starim nekaj mesecov.

Po končani večerji se je kmet dvignil.

— Gotovo ste trudni... Pojdite spati... Žena, vodi jo in pojdi tudi spati...»

Mož je postal sam. Dolgo je sedel pred ognjiščem in premiljeval. Komolce je imel naslonjeno na kolena in pogled mu je bil uprt v tla.

Naenkrat pa je vstal, prikel za goče trško, tiso odpri vrata sobe in stopil noter.

Obe ženski sta že spali, ena s svojim dojenčkom v postelji poleg okna, druga v postelji v kotu.

Možak je bol ven, vzel izra vrat svojo motiko in lopato in izgubil v ned.

Sej je v hoto, ki je bila par sto metrov od koče in zabele kopati. Tu so bila zmrzlja, za delo je rabil reč česa, kot je misli.

Prehnale je in globko zajel aspo, nato si je obrsal čelo z rokavom in nadaljeval svoje delo. Slednjé je končal... ogromna črna luknja je njen pred njim.

Vrnil se je domov, postavil motiko na običajno mesto in z lopato v roki tiso stopil v sobo.

Počasi je drsal do okna, nato previdno potipal telo, ki je ležalo v postelji. Potem je zamahnil z lobato, kjer je menil, da zadene najbolje.

Začulj se je rezek udarec jekla, ki je presekalo lobano, tako da so motzani brigulli na vse strani, a ni bilo krika, niti vridja.

Zločin je bil čudovito dobro izvršen. V tem trenutku pa se je meseč, ki se ves večer skrival za temnimi oblaki, nenadoma prikazal in preplavil sobo s svojimi svetlimi žarki.

In kmet je strahovito zaklet.

Ubil je svojo ženo... Medtem ko je kopjal jamo, da zakopil v nej truplo neznanke, katero je hotel oropati,

je njegova žena menjala posteljo z njom, kajti ledeni veter je bil skozi slabo zaprto okno, in dete, ki se je bilo zbudilo, je začelo plakati od mrzla.

Prevedel P. V. B.

Zbirajte in darujte,
da zgradimo
Sokolski dom
na Taboru!

Trboveljski premog in drva

dohvalja 17
Družba ILIRIJA, Ljubljana,
■ Kralja Petra trg 8. Telefon 220.

Nepremičnine

Hiša z mesnicico

v Ljubljani v bližini franciscevskega mostu, se po ugodni ceni proda. Hiša je trinadstropna, lepo opremljena mesnica takoj na razpolago. Ponudba pod "Menne".

Uporab. "Jutra". 1092

26letni mladenič

SELL manjša v svetu številic z gospodinjico all' včer obre otrok, v starosti od 20-24 let, nedih curvar v blagajna sreca ter nekajko kapitala. Le resne ponudbe s sliko, ki je neznanka posadila dečete v koščaro poleg ognjišča, da ga ni zeblo.

Najprej so vsi trije nemo in počeli jediti, potem pa, ko jih je manja lakovita, so spregovorili.

— Cudno, je dejal možak, da hodite po deželi ob takem vremenu!

Kompanjona

SELL za export delčkov pri delkov. Potreben kapital od 25.000 Din napred, brez so- delovanja. Garantirano naj- lepsi uspeh brez truda.

Reflektanti pišite takoj na naslov: "Eksport", podno le- tovrašča Modranč.

1744

Razno

Pohištvo

se prevzame v politiranju — Kje, pove uprava "Jutra". 1093

Prevedel P. V. B.

glasba

Piano Orchesterion

skoraj nov, dobro ohranjen, dva valcev, vsaki igra 8 komadov. Cena 3000 Din. — Naslov pove uprava "Jutra". 1093

1586

Elegantno

in poceni ladetljem plesna, matkerdečna točelite in različne načite. Naslov v upravi "Jutra" pod "Cena nizka". 1093

1586

Tambur, instrumente

in sicer: berdo, bisernica, kontrabas, violino, včasih vratil, v modrem kostumu in s črnim trakom okoli glave, se ne prošla. — Cena 100.000 Din.

1725

zadetek

Izgubil

se je dan 19. t. m. srednjavočni izbrak boljše barve z rjavimi lisami. Na ovratniku je imel znanko občine Begunje p. Čerknici. Najdlitej naši za proti dober namrzi oddaj: Cesta na Rožnik 8. 1762

1762

zajemljeno

z 2 briljantoma in 2 dijamantoma. — Najdlitej naši za oddaj proti dober namrzi v upravi "Jutra". 1762

1762

Pes

zlate volčje pasme, 6 mesecov star, znaten, se poceni prodaja Belo 88/II. Moste pri Ljubljani.

1735

Izgubil

se je dan 19. t. m. srednjavočni izbrak

Oblak je znamenite kraje, spoznal je nekako na enem izmed alejških otočkov, v Behringski ožini, redimo, se naha Jean de Sinclair le Nyctalope, katerega navajam radi tega, ker sem dodal v časopisu že mnogo anecdota in prigod, ki pričajo o njegovi moči in silni cestnosti. Dobro! Ta Nyctalope, postavimo, si baš pripravlja ribo za se ina je posrečilo, ko se je ladja potopila in si je on edini redil svoje golo življenje, da je po dolgem večurnem lovu ujel to ribo; in da se ne zgrudi od lakote in ne zmrzne od mira, in oča to ribo pojeti... naraven razum to večno... dobro! Pa še odpolje Glö XIII. s Schwalzrocka v teledynamo to-le meseč: Hočem, da vrže Nyctalope ribo v morje in začne s poslednjimi svojimi iziskani prepevati — pomislite, on, francoski patriot — nemško himno: Deutschland, Deutschland über Alles!, kaj mislite? Jean de Sinclair, vam pravim, bo vrzel ribo v morje in bo pol...

Hunter zmrzlina. Vse je tisto. Primera je bila pretežljiva in je prodria do kosti. Razen tega pa je Sinclair uvredil pri tej prilici še nekaj. Ali je moral Hunter nekega dne skrivati Luciferja govoriti o tej primeri, ali pa se mu je v hipnoti ostrost vseh čutov postotria. Sinclair in njegov priatelj so nekaj časa silno zaprepaščeni. A Nyctalope ne potrebuje dolgo, da si opomore.

«Hunter!» pokliče energično, «da se sestavljajo in kako je skonstruiran teledynamo?»

«Tega ne vem!» odgovori hipnatičar.

«Glo XIII. in teledynamo se nahaja na velikem schwalzrockem posetu. Na antipodi Crnega lesa, torej

«Pa si ga vendar pogostoma videl, ta stroj?»

«Da. Poznam ga. Zgrajen je na podlagi elektrodinamičnih principov, z akumulatorji, napolnjenimi z izvenobanjekim fluidom, kakršnega emitira radioaktivna tvarina, važen del je tudi valovni induktor... Več ne vem. Pač, da bo Glö XIII. nadomestil nekatere akumulatorje s slovenskimi, vognimi impregniranimi lobanjam, kakor hitro se mu posreči najti primerno kombinacijo sive tvarine in radija, s čimer se je baš bavil, ko je neki tujec na neznani način vdrl v Schwalzrock...»

«In kaj misliš ti o tem tujecu?», ga živahnino prekine Sinclair.

«Ne vem ničesar ved.»

«Razloži mi torej, zakaj je invulcija in hipnotična moč na daljavo pri Luciferju omejena na gotove osebe, kako to, da je včasih močnejši kakor včasih, zakaj invulcira on ženske in otroka, a ne braniteljev teh žensk, očeta tega otroka?...»

«Stvar je zelo enostavna. Glö XIII. — ki ga nazivajo tudi Luciferja, kar tudi po vsej pravidi sasluži, kajti blizu je dan, ko bo on edini nositelj luči izmed vseh bitij na prostorni zemeljski obli — se včasih peča inklučno le z delom za hipnolitov teledynamama, kar mu svede ne dopušča, da bi mogel dovolj intenzivno mahliti na svoje žrtve; zato je takrat fluid njegovih misli, ki je sicer skoraj neomejen v jakosti in obsegu, manjši ali celo enak ničli. In kadar mora Glö XIII. brkrati vrhniti ved deljan, je jasno, da manj važna znamenja. Zato tudi sedaj ne more še napasti močganov z energično voljo in

močno odporno silo. Od blizu bi lahko brez teledynamama hipnotiziral celo Nyctalope samega, a v daljavo bo to mogočše takrat, ko bo teledynamo popoln — to bo najkasneje 10. junija...»

Hunter zmrzlina.

A čeprav se mu je videlo, da je že izmučen, ga Sinclair le še ne izpostavi.

«Ali razpolaga Luciferjem s teledynamom in iz njega izvirajočimi slavnimi Že a kako drugo magično silo?»

«Z vesmi — seveda izpreminjati nežlahtne kovine v zlato, tega ne zna, kajti »kamen modrosti« je Šimer, ki se je porodila iz Slovenske pohlepnosti in ambicije. Glö XIII. se more dezinarnirati, odpolati iz sebe svoj perisprit in celo svojo dušo; invulacija in premikanje teles brez dotika mu je igrača; verkat more v sebi svetlubo in ustvarjati temo, kadar se mu zdi; tudi mu ni težko prodreti skozi trdno, neprodorno snov!...»

Sinclair, Lourmel, Prillant in d' Arbol se zgroze in stresajo od nepojljive groza, kakor jo je občutil svečenik boginje Isis na pragu zadnjega misterija. Lawrence pa je blela, kakor zd, njene tresode se roke se obupno oprijemajo stola; odi pa za božjo voljo prosijo usmiljenja... A nikdo jih ne vidi. Nyctalope v tem hipu ne mili nanjo, pred očmi mu lebdi bližnji boj s strašnim Luciferjem. On hodevedeti, vedeti čimveč!

«Dajel! Dajel!» krikne.

Ko začuje svoj lastni glas, se pomiri.

«Hunter! Kaj je oni nevidni zid okrog stolpča na obzidju?»

«Fluid Luciferjevo volje, ki branii dostop nekaterim ljudem na določenih krajih.»

«Hunter! Kaj je končni Luciferjev cilj?»

«Vlada nad svetom.»

«In neposredni namen?»

«Dobiti v svoje roke nekatere Evropske, polastiti se bogastev gotovih ljudi, zrevolucionirati nekatere narode, zlasti Francijo, zlasti pa, dokončati teledynamo še pred 10. junijem...»

«Zakaj baš do tega dne?»

«Ne vem.»

«Hunter! Ali se je gospod Mathias iz lastne volje usmrtil, in je-l njegova oporoka izraz njegove volje?»

«Ne!»

«Kako pa se je zgodilo?»

«Prikazal se mu je Luciferjev fantom ... ukaral in sugeriral mu je, naj piše ... in naj se usmrtil ...»

«Kdo je Elger Nott?»

«To je izposojeno imen Reporta V., brata Ruperta VI. in strica Glöja XIII.»

«Ta Elger Nott je torej v resnici in osebno v Genovi?»

«Da ... toda ... jaz ne ...»

Hunter se sesede in naslanja, njegov obraz je bolj bleščak kakor od mrlja, in glas mu je jedva sličen, jekljajoč.

«Sinclair, saj ga boste ubili!» se prestraši Lourmel.

«Ne! ne! ... še bo govoril, čutim to in vem ...»

Sinclair se je zagrizel, da hoče izvleči iz hipnotiziranca vse, kar ve.

«Hunter! Kaj je z gospo Palli, kako se ji godi, je-l v nevarnosti?»

«Nahaja se pod hipnotičnim vplivom ... živi brezkrbo ... smehlja pričakuje svojo hčer ... trpi nolido ... in ne bo trpela ... do 10. junija!»

«Hunter! Hunter! ... Kje je ranljivo mesto v Luciferjevem oklep? ...»

«Njegova čutnost!»

«Hunter! Kje je najslabša točka Schwalzrocka?»

«Hija Zuchov ...»

«Hunter! ...»

Naproda:

Lokomobila s kondenzacijo, 850—420—480 ka, Wolf, Magdeburg, 1916, direktno spojeno z generatorjem, 370 kVA, 525 Volt, 50 period, AEG.

Lokomobila, 40—50—60 ka, Wolf,

Parnistroj s kondenzacijo, 75—128 ka, Brand & Lhuillier, Brno, 1906, s kotom 26 m³, 81/2 Atm.

Polnojarmenik, 65 cm, Thopam, Wien.

Polnojarmenik, 50 cm, Lein, Pirna.

Vsi stroji so v dobrem stanju, v obratu in takoj na razpolago. — Interesenti naj se javijo pod »Ugodna prilika« na upravo „Jutra“.

MILO „GAZELA“ ODTEHTA
PO SVOJI IZBORNI KAKOVOSTI

vse manjvrene, cene je izdelke.
Dobite ga v vsaki trgovini.

Naročajte „Jutro“!

Kdo rad čita lepe povesti, naj naroči splošno priljubljene

romane „Jutra“.

Do sedaj so izšli sledeči:

FERREAL CUENDAS:

Veliki inkvizitor.

Zgodovinski roman iz dobe španske inkvizicije.
Cena Din 30,-, po pošti Din 2,- več.

HARRY SHEFF: **Hči papeža.**

Zgodovinski roman, ki popisuje krvolčnost in nenaravnost življenja papeža Aleksandra VI., njegovega sina Cezarja in hčerke Lukrecije Borgije.

Broširano Din 30,-, vezano Din 36, po pošti Din 2,- več.

CLAUDE FARRERE: **Gusarji.** Zgodovinski roman

iz življenja morskih roparjev v XVII. stoletju.

Cena Din 20,-, po pošti Din 1.50 več.

FR. HELLER:

Blagajna velikega vojvode.

Roman. Cena Din 15,-, po pošti Din 1.50 več.

FR. HELLER:

Prigode gospoda Collina.

Saljiv detektivski roman iz velikega sveta.

Cena Din 10,-, po pošti Din 1.50 več.

Knjige se naročajo pri upravnemu »Jutra« v Ljubljani,
Prešernova ulica 54.

Modistka

Z. Gorjanc & Co.

Ljubljana

Sv. Petra cesta 27

pred hotelom Tratnik
priporoča

stojo veliko zaloge

nakovrstnih

modernih živilskih

klobukov

Sprojema damske in

moške klobuke

v prekrivanje in

ves popravila

Zaloga Spalterie

oblik ter vrst po-

trebiti na modistki

Postržba točna

Gene najnajše

Stari svinec

kupuje v vsaki množini

Tvornica „Cinal“, Celje.

816

Kontoristinja

popolnoma zmožna sloven-

ščine in nemščine, izvrsna

strojepija

295

se lše tako za mari-

borsko industrijo.

Natančne ponudbe, opreml-

jene z prepisi izpravil in

dosedajočega službovanja naj

se oslovijo pod »Kontor-

istinja 14^a na Oglezni

zavodu Fran Vesnič, Maribor.

Modni atelje

M. Sarc

816

Plesne

toilette

Takojšnja izvršitev

Najnajši materiali na

... razpolago ...

Kongresni trg 4/1

Preizkušeni obratovodja

za električno oddelenje se v tovarno cementa
Zidani most takoj sprejme.

Odra se le na prvovrste modi, z dolgoletnimi isprivedali, z državno licenčno, trosne in nanečljiva, v električni stroki popolnoma izvedbana. — Pismene ponudbe z navedbo mesečne plače je poslati gorjni tvornici.

Stanovanje, gorivo, razsvetljjava je prosta.

277

Parna pekarna

Viljem Bizjak

ima